

Umetnički savet ULUV-a poziva Vas
da prisustvujete otvaranju izložbe slika i crteža

SLIKARA POGINULIH TOKOM II SVETSKOG RATA

Izložba se otvara povodom 30-godišnjice pobede
nad fašizmom i oslobođenja zemlje.

Otvaranje izložbe 2. jula 1975. godine u 19.00 časova
u Galeriji, Bulevar maršala Tita 9.

Galerija je otvorena svakog dana osim nedelje
od 10—12 i 17—20 časova.

Paulina Sudarski: Studija muške glave

Paulina Sudarski

PAULINA SUDARSKI

Rođena u Novom Bečeju 14. jula 1914. godine. U rodnom mestu završila je osnovnu školu i jedan razred gimnazije, a zatim prelazi u Beograd gde završava gimnaziju i Umetničku školu kod profesora Ljube Ivanovića. Od 1937—1940. godine studira na Akademiji likovnih umetnosti u Beogradu u klasi Zore Petrović. Na Akademiji se povezuje sa naprednim pokretom studenata i đaka i saraduje u naprednim književnim i umetničkim časopisima u Beogradu i Novom Sadu.

Okupacija je zatiče na službi u Cetinju. U prvim danima ustanka stupa u partizanski odred na Durmitoru. Do pogibije radi u Upravi partizanske bolnice. Za vreme V ofanzive, sa šest svojih drugarica, prati grupu teških ranjenika. 13. januara 1943. grupa je dospela u kanjon Sutjeske, opkoljena od neprijatelja, tu je pobijena. Sve se to dogodilo oko 17 časova. Na istom mestu, dan kasnije, poginuo je Sava Kovačević. Najveći broj radova Pauline Sudarski nalaze se u Narodnom muzeju u Zrenjaninu u kome je Vukosava Popović, kustos, 1961. priredila izložbu slika i crteža povodom 20-godišnjice ustanka naroda Jugoslavije.

Njeno slikarstvo, koliko je stigla da ga započne da gradi, motivski pripada rodnom kraju: pejzaži vojvodanske ravnice, portreti seljaka, seljanki, seoske dece, Slovakinja i široki sokaci banatskih sela. Građeno na osnovama stilskog opredeljenja njenog profesora, Zore Petrović, njeno slikarstvo nosi jedan dosta jasan stav prema materiji koja se slika i prema materiji kojom se slika. Bojom definisana portretnost kompozicije svedoči o slikaru čija je paleta očišćena od početništva i pripremljena za umetničku ozbiljnost. Sutjeska i neprijateljski rafali su tu umetnost izuzeli iz umetničke biografije Vojvodine i Jugoslavije.

Bogdan Šuput: Kafana u Parizu

Bogdan Šuput

BOGDAN ŠUPUT

Rođen 1914. u Sisku. U Novom Sadu je pohađao osnovnu školu i gimnaziju. U petom razredu gimnazije nagrađen je dukatom Novog Sada za uspeh u crtanju. 1932. se upisao u Umetničku školu u Beogradu koju je završio 1936. Potom se upisao na akademski odsek iste škole. Prvi put je izlagao u Novom Sadu 1935. godine sa mladim beogradskim umetnicima. Početkom 1938. odlazi u Pariz gde druguje sa Ljubicom-Cucom Sokić i Predragom-Pedom Milosavljević. Prvi put izlaže u Beogradu na Desetoj prolećnoj izložbi 1938. i iste godine se vraća iz Pariza u Novi Sad. Posle dosta uspele izložbe u Novom Sadu Šuput se vraća u Pariz. 1939. izlaže sa jugoslovenskim umetnicima u Parizu i Hagu. Sredinom iste godine vraća se kući i postaje član grupe „Desetorica” sa kojom izlaže u Beogradu, a 1940. u Zagrebu. Krajem 1940. odlazi na odsluženje vojnog roka u Sarajevo, a do novembra meseca 1941. nalazi se u zarobljeništvu. Dva i po meseca kasnije, januara 1942, za vreme racije u Novom Sadu Šuput je streljan.

Radovi mu se nalaze u muzejima, galerijama i u privatnim kolekcijama. Jedna od manje poznatih slika, novosadska Matičina ulica, nalazi se u posedu Milana Crnjanskog u Zrenjaninu, 4. jula 14.

Dramski i poetski naboj punog intenziteta čini glavno svojstvo slikarstva Bogdana Šuputa upućenog na onu stranu života koja se krije iza monumentalnih fasada ili namreškanoj pejzaža, iza fasada novosadskih ulica; ili je on samo nešto ispod urbanog epiderma i slikanog sloja punog posebnih dramskih i poetskih akcenata. Zelena gama ili smelo postavljena partija crvenog, iznijansirane strukturalne partije predmeta slike, posebne kolorističke tenzije, grade opus prekinut januara 1942.

Šuput se borio i političkom karikaturom koju je objavljivao u novosadskom „Danu”.

Božidar Vučković: Studija akta

Božidar Vučković

Sava Šumanović: Mornar

Sava Šumanović

FAULINA SUDARSKI

Zenski akt, ulje na platnu, 100x76
 Studija ženske glave, ulje na platnu, 60x53
 Studija muške glave, ulje na platnu, 63x47
 Studija ženske glave, ulje na platnu, 52x39

BOGDAN SUPUT

Pariska opera, 1938, ulje na platnu, 65x54
 Autoportret, 1937, ulje na platnu, 56x70
 Kafana u Parizu, 1939, ulje na platnu, 90x130
 Lobanje, ulje na platnu, 94,5x64

BOŽIDAR VUČKOVIĆ

Studija akta, kreda u boji, 47x30
 Studija akta, kreda u boji, 47x30
 Studija za portret, ugali, 47,5x30
 Studija za portret, ugali, 48x35

SAVA ŠUMANOVIĆ

Zena sa voćem i krčagom, ulje na platnu, 75x100
 Mornar, 1921/22, ulje na platnu, 130x90
 Šidski sokak, 1935, ulje na platnu, 81x60
 Sušara kod Sida, 1933, ulje na platnu, 81x60

Rođen u Novom Sadu 1913. Slikarstvo je u početku učio u ateljeu Vase Eškičevića i u Slikarskoj školi Društva prijatelja likovne umetnosti u Novom Sadu. Zatim je školovanje nastavio i u Umetničkoj školi u Beogradu. Skolu je završio 1934. Iste godine se vratio u Novi Sad. U Novom Sadu je uhapšen 1943. godine i posle tri meseca mučenja u zatvoru „Armija“ bio je osuđen na četiri godine robije. Poginuo je 1944. u okolini Satoraljaujhelja posle proboja iz zatvora.

Manji broj radova sačuvan je u privatnim zbirkama (kod Bogdana Vučkovića, u zaostavštini Dese Kostić, u posedu Milana Crnjanskog u Zrenjaninu, Milana Crnjanskog u Itebeju i njegovog srodnika u Beogradu).

Izlagao je na izložbama Slikarske škole u Novom Sadu od 1934. U novosadskom „Danu“ započeo je da neguje tekuću, novinsku kritiku-informaciju o likovnim umetnostima.

Dosta rana smrt je prekinula aktivnost slikara čija je vokacija pre bila vajarstvo, sudeći bar po sačuvanim skicama i studijama i po malom broju vajanih portreta. Koliko je njegova akcija bila usmerena ka stvaranju punoplastičnih formi i ka rešavanju problema osvetlnog tela u prostoru najbolje može da se vidi po studijama za akt. Na tim studijama voluminoznost anatomskih oblika deluje kao predložak za vajanu statuu više no što je to studija za površinski razrađenu kompoziciju konačno osmišljenu bojom. I manji broj slika govore upravo u korist teze kojom se Vučković svrstava u grupu vajara. Njihova skromna piktoralna strana samo pojačava utisak o njemu kao akteru čije su akcije više upravljene ka glini.

SAVA ŠUMANOVIĆ

Rođen u Vinkovcima 22. I 1896. Gimnaziju je pohađao u Zemunu u kojoj je dobio i prve pouke iz slikarstva. Od profesora Isidora Junga dobio je prve pouke o impresionističkom slikanju. Višu školu za umjetnost i umjetnički obrt završio u Zagrebu od 1914—1918. u klasi profesora Otona Ivekovića, Menci Klementa Crnčića. Jedno vreme je boravio u ateljeu kod Andre Lota u Parizu. Parizu se vraća u dva maha: 1925—1928. i 1928—1930. U Parizu iziaže u Proletnjem i Jesenjem salonu i Salonu nezavisnih. U Sid se vratio 1930. godine.

Samostalno je izlagao u Zagrebu 1918, 1921, 1922. i Beogradu 1928. i 1929. U pariskom Jesenjem salonu izlagao je 1926. i 1928, Proletnjem salonu 1927. i 1928. i Salonu nezavisnih 1927.

Celokupni opus obuhvataju 800 uljanih slika i više od 600 crteža, akvarela, gvaševa i pastela. Najveći deo sakupljen je u Galeriji Save Šumanovića u Sidu.

Šumanovićevo slikarstvo, kao jedna celovita i bogata biografska jedinica jugoslovenske savremene umetnosti, markirano je sa nekoliko veoma naglašenih stilskih celina kojima se svedoči o mnogostрукim vrednostima Šumanovićeovog opusa, a sve bi se moglo da uokviri trima periodima: zagrebačkim, pariskim i šidskim.

Zagrebački je obeležen kolebljivim usvajanjima čas impresionističkih pouka, čas akademizma vodećih zagrebačkih slikara. U Parizu se u početku orijentiše ka Lotovom ili Pikasovom analitičkom kubizmu. Kasnije se vraća tradicionalističkom tretmanu slikane površine ne mnogo udalje-

nom od škole Pusena. Šidskim sokacima, prolećima u šidskim baštama, u dolini sv. Petke, aktovima u enterijeru i svećima predstavljen je šidski period. Slikar koji je svojom biografijom ispunio dve veoma značajne decenije jugoslovenskog slikarstva, od konstruktivizma, ekspresionizma, intimizma do poetskog realizma, silom zločinačke ruke, život među šidskim sokacima zamenio je kolektivnom rakom na periferiji Sremske Mitrovice 30. VII 1942.

Đorđe JOVIĆ

Izdaje: Umetnički savet ULUV-a

Izložbu otvara: Milivoj Nikolajević

Izložbu pripremio i biografije dopunio: Đorđe Jović

Likovna oprema: Laslo Kapitanj

Fotografije: Silvester More

Štampa i klišei: „Forum“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1

Tiraž: 400